

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. P. Francisci Bonaldi Societatis Iesv Theologi, Divina
Ecclesiae Oeconomia**

Bonald, François

Coloniae, 1611

XII. De sacristicio Missæ eiusque fructibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48916](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48916)

quenter in vita tanquam cibo alitur
& in obitu tanquam viatico munimur;
profecit diuinitus se alitos; & p
coelestem montem Horeb, ad vide
dum Deum ascendant confortatos
sentient, & experientur.

CAPVT DVODECIMVM.

De sacrificio Missæ, eius-
que fructibus.

SANCTISSIMUM IESU CHRISTI DOMINI
nostri corpus, & pretiosissimus eius
sanguis in Altari Deo consecrata, no
solum animæ fideli in potum, &
cibum spirituale cadunt; sed infu
per sunt ecclesiæ Catholicæ verum,
propriè dictum sacrificium. Multa
quidem sunt, quæ iuxta Patrum sente
tiam, modumque loquendi, genera
ter sacrificia nuncupantur; qualia sunt
vota, contritio, pia desideria, eleemo
sina, sui ipsius, & bonorum suorum ob
lationes, aliaque his similia: Verum
corpus & sanguis Domini nostri Iesu
Christi specialiter sacrificium appe
latur; idque ideo, quia specialiter tan
quam signum exterius subiectionis, &

Chrysost.

in ps. 95.

August. l.

10. de Ci-

uit. c. 6.

Psalm. 4.

5.

Deo debitæ reuerentiæ à Christo institutum, oblata sunt. Fuit autem eodē tempore institutum sacrificium hoc, quo Eucharistiæ Sacramentum; scilicet, in suprema illa cœna, cum Christus Apostolos suos, & eorum successores, primos sacerdotes ordinavit, & ut sacrificiū hoc perpetuū in sui memoriam offerrent iniunxit, *Hoc facite* inquit, *in meam commemorationem*, id est, Consecrate corpus meum & sanguinem, & eadem in memoriam passionis meæ, donec veniam, offerete; ita enim hæc verba explicant & intelligunt antiqui Patres & SS. Concilia.

Idemq; in veteri testamento sæpius præfiguratum, & varijs prophetarum testimonijs prædictum reperimus. Magnus enim paschalis sacrificium Christi cruentum semel ab eo in ara crucis offerendum significabat: Oblatio autē panis, & vini à Melchisedech facta, sacrificium incruentum ab eodē Christo immolandum, ac instituendum denotabat: dicit enim per os Malachiæ ipse Deus, *Ab ortu solis usque ad occasum magnum est nomen meum in gentibus, & in omni loco sacrificatur & offertur nomini*

Luc. 22.

Cypr. ep.

63.

Chryst.

Hom. 83.

in Matth.

August. in

psal. 35.

Exod. 12.

Genes. 14.

Malach. 1.

mini

mini meo hostia munda. Et apud David
ipsum Christum alloquens Pater ait

Psal. 119. Tu es sacerdos in aeternum secundum
modum Melchisedech; quasi diceret, Sa-
crificium Aaronicum, quod cruentum
erat, eiusque sacerdotium, finem ha-
berunt: Verum sacrificium, quod
oblacione Melchisedech praefigurat
fuit, & incruentum illis cruentis suc-
ceder, sine carebit, imò usque ad finem

Daniel. 8. mundi, iuxta Danielis prophetiam
perdurabit. Hoc est enim sacrificium
quod in sua Ecclesia instituit Chris-
tus; hæc victima, hæc hostia, hoc ho-
locaustum, quod perpetuò in eadem
offeretur: Neque enim sine sacrificio
potest subsistere Ecclesia, Nā vt docet

D. Thom.

p. 3. q. 85.

a. 1. c. 2.

D. Th. ratio naturalis suadet, vt ei, qui
Deum fatemur, exteriori aliquo actu
praeter omnibus ceteris honorē exhibe-
amus; & in omni Republ. benè constituta,
dignissimo sepe aliquid offeratur,
quod absque crimine læsæ maiestatis

August. 1.

10. de Ci-

uit. c. 19.

alteri offerri nequit, vt ex S. August.
habemus: Condecens itaque est, in ec-
clesiastica Republ. subiectionis & re-
uerentiæ Deo exhibendæ ergò, aliquod
propriū, verūq; sacrificiū offerri. Ha-

bui

buit tale sacrificium lex vetus, cur noua, quam ipsemet magis perfecit, magisque excoluit, non habeat?

Huius itaque sacrificij dignitatem contēplemur, fructus eius, quos profert, videamus; magna omnia inuenimus; Dignitas enim eius tāta est, quā maior esse nequeat; huc enim oblatū, siue offerētē cōsideres, neque dignum equē, neque prestantius reperies.

Nā quod offertur, est corp⁹ Domini nostri Iesu Christi, eiusque pretiosissim⁹ sanguis, ipsa anima, ac infinita diuinitate comitatib⁹. Quę sanē oblatio pura, mūdaque est, imō omnis puritatis, ac mūditię causa. Offerēs autē est, nō tam sacerdos, quā ipse Christus: non enim suo nomine, sed Christi cōsecrat, idēque cōsecrās, dicit, *Hoc est corpus meum* *Hic est sāguis meus*: Sicuti autē p̄ Christo cōsecrat, ita etiam eiusdē loco offert: Christ⁹ itaque principalis sacrificās est, sacerdos autē ei⁹ minister, aut vicari⁹. Ex quib⁹ infero, in hoc mūdo nihil esse excellētī⁹ deōue grati⁹, quā sacrificiū hoc, in quo Christ⁹ semetipsū, per man⁹ sacerdotis, Deo patri in odorē suauitatis offert. Patriar. Isaac o lesa-
ciens

Dignitas
sacrificij
Missæ.

Chrysoft.
Hom. 2.
in 2. ad
Timoth.

Christus
est prima-
rius sacri-
ficans.

ciens fragrantiam vestimentorum filij sui plenus admiratione, & gaudio dicebat, *Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni cui benedixit Dominus.* Si Isaac solum odorem vestimentorum filij sui perentiscens hæc dicat latitabundus, quid Deum putatis dicturum de suavissimum balsamum sacrificij filij sui odoratur? dubio procul, gratissimum acceptissimumque pronuntiabit.

*Fructus
sacrificij
Missæ.*

Verum nos, ut ulterius progrediamur fructus huius sanctæ oblationis demonstremus. Quod ut breuiter faciam, dico hoc vnicum sacrificiū omnes illos effectus, quos diuersissima veteris legis sacrificia sortiebantur, complecti. In illa enim lege erant oblationes rerum inanimatarum, quæ secundum diuersos fines diuersis nominibus appellabantur: Si. n. pro peccati expiatione offerebatur, eas sacrificiū & hostias pro peccato nominabantur si pro Dei ira auertenda, holocausti, seu victimæ holocausti nomen obtinebant. Si pro gratiarum actione, victimæ pacificæ dicebantur. Vnicum autem nostrum sacrificium omnes istos effectus produ-

producere, ex eo evidens est, quod ipsum unum omnibus nominibus in Scriptura appelletur: Oblatio à S. Paulo vocatur, cum ait, *Sicut & Christus dilexit nos, & tradidit semetipsum pro nobis oblationem, & hostiam Deo in odorem suavitatis: Hostiam quoque pro peccato appellat, cum dicit, Si enim sanguis hircorum & taurorum, & cinis vitula aspersus inquinatos sanctificat ad emundationem carnis: Quanto magis sanguis Christi, qui per Spiritum sanctum semetipsum obtulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram.* Posse autem victimam holocausti appellari alibi significat dicens, *Si enim cum inimici essemus, reconciliati simus Deo per mortem filij eius: multo magis reconciliati salvi erimus in vita ipsius.* Manifestum itaque est omnium sacrificiorum veteris legis omnem energiam in hoc sacrificio colligari.

Quod, ut clarius perspiciamus, notandum est sacrificium hoc non esse aliud, sed illud ipsum, quod seipsū in ara crucis Christus obtulit: hac solum differentia, quod in cruce sub forma naturali seipsum obtulerit; hic autem

sub

sub speciebus panis & vini, modo quodam sacramentali, à sacerdote offertur: cum enim sacerdos missam pergit, sacrificium in cruce semel peractum iterat, & passionem Christi representat, prout Christus in vltima coena faciendum instituit, & merito passionis Christi, ijs pro quibus celebrat, applicat; Ideoque à Conc. Tridentino post sanctos Patres, & Ecclesiae doctores Missae sacrificium impetratorium, meritorium, & satisfactorium appellatur: Impetratorium dico, quia per illud bona temporalia, sanitatem, & alia frequenter obtinemus: Meritorium autem, quia per hoc peccatores penitentiae donum, iusti gratiae augmentum consequuntur. Denique satisfactorium nominatur, quia non solum pro viuorum peccatis, poenis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, sed & pro defunctis in Christo, nondum pleno purgatis, rite iuxta Apostolorum traditionem offertur. In hac itaque ratione quâ breui tabella sacrificij Missae fructus admirabiles intueamini; bona & comoda, quae illud consequuntur inspicite: quae si singula at dicam aliquis spe-

*Conc. Trid.
Sess. 22.
cap. 2.
D. Thom.
p. 3. q. 82.*

glatum

iatim enumerare & persequi conaretur, is certè in altū pelagus subueheretur: Ad alios itaq; qui sigillatim hæc tractât malo lectorè remittere; ipsum aut his paucis ad summū gaudiū & lætitiā erigere; certū enim est sacrificiū hoc gaudij & lætitiæ plenissimū esse: Quāuis enim mors Christi hic representetur, nō tamē eā ut luctuosā, sed quā iā in nostrū bonū, cōmodūq; subierit cōcipimus; quatenus scilicet nos sua morte, morti eripuit, & à peccatis omnibus liberauit, ac de seruitute diaboli redemit: Scimus enim quod *Christus resurgens ex mortuis, ut inquit* Apostol. iā nō moritur: mors illi ultra nō dominabitur; quod enim mortuus est peccato, mortuus est semel: quod aut̄ uiuit, uiuit Deo. Et Petrus, *Christus semel pro peccatis nostris mortuus est; iustus pro iniustus, ut nos offerret Deo: Mortuus quidē carne; uiuificatus autē spiritu.* Ecce quomodo hic Apostoli in more Christi victoriā, & triūphū gloriosū canūt, ut nos de hac eius gloriosa morte gaudeam⁹, & in ei⁹ luctuosotriūpho exultem⁹; gloriemur de victoria quā obtinuit; letemur de meritis, quæ nobis acquisiuit

*Interior
consolatio
ex adite
Missa.*

Roman. 6.

1. Petri 3.

suus

fuit; triumphemus in libertate, quam nobis impartijt; maximè cum hæc omnia ab ipso obtenta, singulis nostræ virtute huius sacrificij specialiter applicentur ac distribuantur.

Quisquis debita cum reuerentia Missam celebrantem, aut celebrantem audit, quæ diximus in seipso experitur: Si enim in peccatis est sentiet suavi quodam motu ad deserenda peccata impelli, ad virtutes amplexanda excitari, è castris diaboli ad signum Christi reuocari: Si in gratia est, ipsa experientia cognoscet eam in se augeri: poenas quoque peccatis suis debitas imminui confidet; & hinc duplex gaudium de augmento boni, & decremento mali nascetur: Atque huius lætitiæ causa est, vna secretior interior us per gratiam mouens; altera exterior per cæremonias huic sacrificio proprias, foris hominem excitans, de quibus infra nobis agendum erit, cum de cæremonijs tractabimus.

*In Missa
omnes actus
Religionis
exercantur.*

Hoc solum hic notasse suffecerit: In Missæ sacrificio penè omnes Religionis actus reperiri; maximè enim hic exercetur deuotio, quam assistentibus

multi

multitudo auget, Dei praesentia exci-
tat, angelorum obsequium honestat,
luminarium claritas illustrat, orna-
mentorum splendor acuit, ceremoni-
arum varietas delectat. Omnium pre-
terea orationum, ac obsecrationum
genera, in hac sacra actione reperire
erit; Ante consecrationem enim sa-
cerdos frequenter obsecrationibus v-
titur, & supplicationes Deo offert: in
ipsa consecratione variè mentem ad
Deum eleuat; post eam ad supplica-
tiones redit pro ecclesia, seipso, assi-
stentibus omnibus ijs quibus aliquo
modo obligatur. Deniq; Deo gratias
agit, & de collatis beneficijs letatur:
Si verò in vlllo officio ecclesiastico
diuinæ laudes celebratur, in hoc ma-
ximè, vbi Introitus, Gradualia, Alle-
luia, hisque similia decantantur, Dei
magnalia, facta diuina in euangelio-
rum, ac epistolarum lectione reno-
uantur. De adoratione quid dicam?
adoramus hic Christum sub speciebus
panis & vini existentem, eodem cultu
ac reuerentia, qua Deum ipsum nam
Deus est, Deo Patre, & Spiritu sancto
non minor, sed per omnia æqualis: Et
G — tandem,

tandē, ne quid actuū religiosorum
 desit, ij quibus ita est copia, vt cōm
 possint, munera sua ad altare defen
 Ex quibus omnibus exterius, inter
 que cōcurrentibus tantū gaudiū
 audientiū animis frequenter en
 tur, quātū dicēdo eloqui vix vale
 tur: Facessant ergo detestanda ac
 da gentiliū sacrificia, cessent Iuda
 immundā iam victimā; heretici a
 villo visibili & exteriori, vt ip
 bet, sacrificio atatem exigant: In
 tholica Ecclesia semper vsq; ad m
 consummationē munda pretiosi
 poris & sanguinis Domini obli
 perficietur. Frendeat licet Sathan
 cū omnibus suis affeclis ad raiim
 que clamitet, Missā abominationē
 se, certus sū quod his clamoribus
 quaquā effecturi quo minus Missa
 catur, iuge hoc sacrificiū peraga
 Christus illud instituit; sacerdotib
 vt celebrarēt; populo vt assisteret
 fit: celebrarunt illud Petrus, And
 Iacobus, alijq; Apostoli & eorū suc
 fores: primitiue Ecclesie Christi
 quotidie illud celebrātibus deo
 simē affuerūt: Nos sacerdotes, aliq

*Missā in fi
 nem mun-
 di vsque
 peragetur.*

Christiani haudquaquā ab eius celebratione auditioneue cessabimus, sed *Vide Irē. l. 4. var. cap.*
 Christū ipsum sub tremendis his mysterijs, qua poterimus reuerentia ac humilitate adorabimus.

Et quid ni faceremus, quod antiqui Patres suo exēplo, Angeli facto docuerūt: In libro enim Geneseos legim⁹, quod Patriarcha Iacob in sōmnis scā viderit, *Genes. 28.*
cuius summitas cœli tangebat: Angelos quoque Dei ascendentes & descendentes per illam, & Dominū innixū scala: adeo vt euigilās exclamarit dicēs, Verē Dominus est in loco isto, & ego nesciebā. Similiter in Regū historia *3. Reg. 18.*
 reperim⁹, quod omnis popul⁹ Heliē sacrificio assistēs, in facies se pstrauerit; postquā De⁹ igne cœlit⁹ misso ei⁹ holocaustū absūp̄isset. Si ergo popul⁹ ad ostētionē soli⁹ signi virtutis diuinæ in terrā se pstrauerit? Si Iacob in visione Dei per sōniū ita expauerit, ac locū scā esse pclamauerit? Quid nobis faciēdū erit, q̄ nō in sōnis, sed fidei lumine, non virtutem aliquam creatā Dei, sed increatam illam, ipsumque Deum in altari conspiciamus. Si homines Doctores aspernemur, saltē ab Angelis

dūcere

discere non pudeat: Eo ipso enim
 poris momento, quo per consecra-
 nē sacerdotis verè ac realiter in
 nibus eis Christus esse incipit, ang-
 (vt docet Chrysost.) de cœlo delat-
 dunt, altare, ac sacerdotem circū-
 dant; Christum autem, in quem pro-
 picere desiderant, profundissima
 missione adorāt: Nos idem faciamus
 corā Deo nosmetipsos humiliemur
 ante Dominum procidamus; Dilige-
 ter autem caueamus, ne hoc loco,
 tempore quicquam faciamus, di-
 mus, aut cogitemus, quod diuina
 præsentia indignum sit: Qui vero
 hac parte negligentes sunt, aut fidei
 suam exiguam, aut præsumptionem
 nimiam ipsimet arguunt; Si enim
 miter credant se coram diuina ma-
 estate consistere, ac suam vilitatem
 imò nullitatem agnoscant, qui fieri
 posset, vt se non humiliemur, Reges
 quantumuis sint & maximi vniuersi
 huius mundi monarchæ.

Omnibus autem, & singulis Chri-
 stianis consultum vellem, vt antequam
 ad hæc mysteria audienda accedant
 seipsos præparent, vitia extirpent,
 defe-

*Decenter
 Missæ est
 assistendū.*

defectus corrigant, fidem excitent, Christum Deum ac hominem huic sacrificio præsentem concipiant, cœlestem illam curiam assistentem imaginentur; angelos Christum adorantes cōtemplentur, omnes extraneas phantasias secludant, sola illa diuina mysteria, quæ peragentur deuota mente pertractent. Quamuis autem hoc meū consilium omnes Christianos cōcernat, maximè tamen sacerdotes tangit: quantò enim hi diuinum illud ac augustissimum sacrificium familiarius tractant, tantò etiam eos corde & corpore puriores esse condecet: Nam

Basil. Ser
2. de B. &
ptif. Le-
uit. 21.

si lege veteri cautum fuerit, ne quis vlla macula corporali notatus, templo materiali deseruiret: quantò magis ab altaris illius tremendis mysterijs arcendi sunt & prohibendi, quos vitæ macula infamat, cum Christus templo & maior & sanctior sit. Illi verò, qui habent curam animarum, aut ecclesiastico aliquo beneficio gaudent, frequentius ad illa mysteria celebranda obligantur; nam si secus fecerint, Deum sua gloria, proximos adhuc viuentes auxilio, defunctos so-

G 3

latio

latio priuantes, tripliciter iustitia
impingunt. Laici verò & seculares
solum tenentur certis diebus Missam
audire, verùm etiam, vt subinde ce-
bretur procurare; idque si non ali-
ob causam, certè vt à malis, tū corp-
ris, tum animi, quibus penè in
mundo opprimuntur, subleuamè
quod impetrent; ad hūc enim effe-
consequendū nihil hoc sacrificio
efficacius, vt ex rationibus supra
ductis patuit, & nunc maxima ma-
titudine probatorū exemplorum co-
firmatur, ex quibus aliqua breuiter
annotabo: Refert S. August. hoc sac-
fificium malignos spiritus è domo, qui
infesti infederant, eiecisse: Cuidam
quoque captiuo omnia vinculo sub-
to dissoluta sunt, simul ac pro eo ab-
sente, vxor sua sacrificium Missæ cele-
brari procurasset, vt D. Gregor. na-
rat. Refert idem nauam quendam
tempestate abreptam, ac inter me-
dios fluctus fame penè enecatam, ip-
sè temporis momèto, quo pro eo curam
sācto quodā Episcopo Missa perage-
batur, ab aliquo incognito sibi appo-
sente cibo refectū, & ad optatū portum
portum

August. l.
22. de Ci-
uit. c. 8.

Greg. l. 4.
Dial. c. 57.

portū deductū fuisse. Et nē fusior sim,
 alia omitto, quæ beneuol^o lector pas-
 sim apud alios reperiet, modo histori-
 cos, ipsāq; quotidianā experiētiā, ma-
 ximē in Indijs, ijsque regionib; vbi re-
 ceter euāgelium annūciatur, cōsulat:
 Inueniet enim vi huius sacrificij infir-
 mos plurimos sanatos, daemones ex-
 pulsos, imò mortuos resuscitados esse.
 Prudēter itaque faciūt, & optimē sibi
 cōsulūt, qui quoties licet sacrū fieri
 procurāt, aut saltē procuratū, & obla-
 tū per alios audiant, immortalī Deo
 Opt. Max. maximas gratias agente, q̄
 ei satis non fuerit Christū nobis in ci-
 bū, potūq; dedisse, nisi eūdē etiā pro sa-
 crificio, & holocausto offerendū in-
 stituisset.

*Vide Hist.
 India O-
 rient. Pe-
 tri Iarri.*

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

*De Sacramento Ordinis, quod est ve-
 rum totius Ecclesie, & maximē
 Ecclesiasticorum hominum
 ornamentum.*

HActenus de ijs Ecclesie Sacramen-
 tis egimus, quæ singulos fideles in
 ordine ad se perficiūt, eorumq; com-
 moda,